

מפרט אחיד לפריט 4.6 ג'

מזון ומרכיביו לרבות משקאות וחומרי גלם :

אחסונו בעסק ששטחו מעל 200 מ"ר - שמירתו שלא במסגרת תהליך ייצור ושלא לצורך מכירה
קמעונאית במקום

תוכן עניינים

3.....	פרק 1 - הגדרות כלליות.....
4.....	פרק 2 - תנאים רוחביים.....
6.....	פרק 3 - משרד הבריאות.....
13.....	פרק 4 - הרשות הארצית לכבאות והצלה.....

פרק 1 - הגדרות כלליות

- 1.1. בעל מקצוע מוסמך**
- 1.1.1. מי ששר הפנים הסמיכו לעניין סעיף 6ב לחוק רישוי עסקים (להלן - החוק), והוא אחד מאלה:
- (1) מהנדס רשוי כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-195 (להלן - חוק המהנדסים), הרשום במדור הנדסה אזרחית, ואדריכל רשוי כמשמעותו בחוק המהנדסים הרשום במדור לארכיטקטורה.
- (2) במבנה פשוט, כהגדרתו בתוספת הראשונה לתקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות), התשכ"ז-1967 (להלן - תקנות ייחוד פעולות):
- (א) מהנדס או אדריכל רשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים במדור להנדסה אזרחית או ארכיטקטורה.
- (ב) הנדסאי כמשמעותו בתוספת הראשונה לתקנות ייחוד פעולות.
- 1.2. בעל עסק**
- 1.2.1. לרבות בעל רישיון העסק, מבקש הרישיון, המחזיק בעסק או האדם שבהשגחתו, בפקוחו או בניהולו פועל העסק.
- 1.3. גורם מוסמך ארצי**
- 1.3.1. כל אחד מאלה, לפי העניין:
- (1) ראש רשות הרישוי שבתחומה נמצא העסק, או עובד בכיר אחר מקרב עובדיה שהוא הסמיך לעניין זה.
- (2) המנהל הכללי של המשרד נותן האישור, או עובד בכיר אחר מקרב עובדי משרדו שהוא הסמיך לעניין זה.
- (3) נציב כבאות והצלה, או קצין כבאות והצלה בכיר אחר שהוא הסמיך לעניין זה.
- (4) המפקח הכללי של משטרת ישראל, או קצין משטרה בכיר אחר שהוא הסמיך לעניין זה.
- 1.4. הוראות לצד המפרט האחיד**
- 1.4.1. מסמכים ותנאים כאמור בסעיף 1ג7(ג) לחוק, שנקבעו בחיקוק, הנדרשים מבעל עסק לפי החוק, לרבות לפי סעיפים 6ב, 6ג ו-8 עד 11ב לחוק, ואולם אין באי-פרסומם כדי לפטור מן הדרישה להגישם או למלאם.
- 1.5. החוק**
- 1.5.1. חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.
- 1.6. התקנות**
- 1.6.1. תקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), התשס"א-2000.
- 1.7. מפרט, מפרט אחיד**
- 1.7.1. מפרט, לפי סעיף 1ג7 לחוק, המאחד את התנאים לרישיון, הנדרשים מטעם של נותני האישור לפי סעיף 7 לחוק, והמסמכים הנדרשים על-פי סעיף 6ד לחוק מעסק מהסוג האמור בתחילת המפרט והוראות לצד המפרט האחיד, המופיעות במפרט.
- 1.8. נותן אישור**

1.8.1. השר להגנת הסביבה, השר לביטחון הפנים, שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, שר החקלאות ופיתוח הכפר או שר הבריאות, או מי שהם הסמיכו לתת אישור, לעניין עסק שקביעתו כטעון רישוי נעשתה בהתייעצות עמם, לשם הבטחת המטרות כאמור בסעיף 1 לחוק.

1.9. צו רישוי עסקים

1.9.1. צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013.

1.10. רישיון

1.10.1. רישיון עסק, היתר זמני או היתר מזורז.

1.11. רשות הרישוי

1.11.1. בתחום רשות מקומית - ראש הרשות המקומית או מי שהוא הסמיכו לכך.

1.11.2. מחוץ לתחומה של רשות מקומית - מי ששר הפנים הסמיכו לכך.

1.12. שינוי בעלות

1.12.1. כל שינוי בזכות הבעלים הרשומים ברישיון העסק, לרבות הוספת בעל או גריעתו, וכן העברת שליטה בתאגיד כמשמעותה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

פרק 2 - תנאים רוחביים

הוראות לצד המפרט האחיד

2.1. אין באמור במפרט זה כדי לפטור את מבקש הרישיון מהגשת בקשה, ומקבלת אישורים מתאימים לפי החוק ולפי כל דין. מפרט זה אינו מהווה רישיון. המנהל עסק ללא רישיון עובר על החוק, ויהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק.

2.2. אין באמור במפרט זה כדי לפטור בעל עסק מקיום דרישות כל דין החל עליו, אף אם הוראות הדין אינן מופיעות במפרט.

2.3. אם קיימים בעסק סוגי עסקים נוספים החייבים ברישוי לפי צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013, יחולו עליהם התנאים המסוימים לעסקים מסוגם, בין שהם מפורטים במפרט האחיד ובין שאינם מפורטים בו, והאמור בתנאים אלה לא יגרע מהם.

2.4. לבקשה לרישיון יצורפו, לאחר שנחתמו בידי בעל מקצוע מוסמך: תרשים סביבה, מפה מצבית ותכנית עסק, כמפורט בתקנות 12-15 לתקנות. בנוסף, יצורפו לבקשה מסמכים המפורטים במפרט זה, אם ניתן להגישם בעת הגשת הבקשה.

2.5. רישיון יוצג בעסק במקום נראה לעין.

2.6. נותן אישור או רשות הרישוי רשאים להוסיף תנאים ברישיון לפי סעיף 7 לחוק.

2.7. המבקש רישיון, או בעל רישיון, רשאי להגיש השגה על תנאי או מסמך שנדרש ממנו במפרט זה, למעט תנאי או מסמך שנקבע בחיקוק. את ההשגה יש להגיש לגורם מוסמך ארצי בהתאם לטופס 9 המופיע בתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), תשס"א-2000.

2.8. לגורם המוסמך לדון בהשגות מטעם נותן האישור, לפי טופס ההשגה, בתוך 30 ימים מיום קבלת הדרישה לפי המפרט האחיד. הנחיות לגבי אופן הגשת ההשגה מפורטות באתר. עותק של ההשגה יש להגיש לרשות הרישוי. עבור כל השגה יש לשלם אגרה בסך 323 ₪ (סכום

המתעדכן מעת לעת). יודגש כי הגשת השגה אינה מתלה את תוקפה של החלטה, כל עוד לא החליט אחרת הגורם שהוגשה לו ההשגה.

2.9 ביטול רישיון או פקיעתו

2.9.1 לא יהיה תוקף לרישיון עסק או להיתר זמני אם חלו שינויים מהרשום בו או במסמכים המצורפים לו לגבי סוג העסק, לרבות מבניו, שטחו, הבעלות בו, מיקומו וסוג העיסוק.

2.9.2 רישיון עסק יבוטל אם נעשו שינויים בעסק בהשוואה לתרשים הסביבה, המפה המצבית או תכנית העסק, לאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו.

2.9.3 היתר זמני יפקע בנסיבות האמורות בסעיף 2.9.2.

2.9.4 רשות הרישוי רשאית לבטל רישיון מטעמים אחרים, לאחר התייעצות עם נותן אישור המופקד על קיום מטרה מן המטרות האמורות בסעיף 1(א) לחוק, שאי קיומה משמש עילה לביטול, ולאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו.

2.9.5 במקרה של יסוד סביר להניח שנעברה בעסק או לגביו עבירה לפי סעיף 14 לחוק (עיסוק ללא רישיון, הפרת תנאי מתנאי הרישיון או הפרה של תקנות הנוגעות לעניין), ניתן להוציא לעסק צו הפסקה מנהלי לפי סעיף 20 לחוק.

2.10 הוראות במפרט האחיד

2.10.1 בעל עסק ידווח לנותן האישור על כל שינוי בעסק, העלול להשפיע על העמידה בתנאי הרישיון, שלושה חודשים מראש לפחות, ויפעל לפי הנחיות נותן האישור.

2.11 תחילה

2.11.1 מועד תחילתן של ההוראות המפורטות בפרקים 1 (הגדרות כלליות) ו-2 (תנאים רוחביים) למפרט זה הוא ביום פרסומו של המפרט. מועד תחילתן של ההוראות המפורטות ביתרת הפרקים המופיעים במפרט זה יהיה בהתאם לאמור בכל פרק, ויחול רק על ההוראות המפורטות באותו הפרק.

פרק 3 - משרד הבריאות

יום התחילה של הוראות מפרט זה הוא ביום כ"א בתמוז התשפ"א (1 ביולי 2021), ובכלל זה לגבי עסק שביום התחילה אין לו רישיון, היתר זמני או היתר מזורז, או עסק שביום התחילה היה לו רישיון או היתר זמני, אלא אם כן נקבע מועד לתחילה אחר בגוף הפרק. אין באמור כדי לגרוע מתוקפן של הוראות שנקבעו מכוח חוק רישוי עסקים או התקנות האמורות במפרט, ובכלל זה תקנות רישוי עסקים.

3.1. הוראות חוק הנוגעות לעניין

- 3.1.1. חוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), תשע"ו-2015.
- 3.1.2. תקנות רישוי עסקים (תנאים תברואיים לעסקים לייצור מזון), תשל"ב-1972, לרבות פרק ג' ופרק ו'.
- 3.1.3. פקודת בריאות העם 1940.
- 3.1.4. חוק למניעת העישון במקומות ציבוריים והחשיפה לעישון, תשמ"ג-1983.
- 3.1.5. תקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי-שתייה ומתקני מי שתייה), התשע"ג-2013. (להלן - תקנות מי שתייה).
- 3.1.6. תקנות התכנון והבנייה (תכן הבנייה) (תברואה), תש"ף-2019.
- 3.1.7. תקנות התכנון והבנייה (תכן הבנייה) (אצירת אשפה), התש"ף-2019.
- 3.1.8. הוראות למתקני תברואה (הל"ת), עדכונים התשס"ז-2007.
- 3.1.9. תקנות בריאות העם (התקנת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת), תשנ"ב-1992.
- 3.1.10. כללי תאגידי מים וביוב (שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב), תשע"ד-2014.
- 3.1.11. תנאים מיוחדים למלאכות ותעשיות המרחיקות מי פסולת לביוב או תיעול.
- 3.1.12. תחנות שאיבה לשפכים - מערכות הולכת שפכים ציבוריות, הנחיות לתכנון תפעול ותחזוקה 1.3.2016.
- 3.1.13. תקן ישראלי לשמירת איכות אוויר נאותה בתוך בניינים, ת"י 6210.
- 3.1.14. תקן ישראלי ת"י 1205, "התקנת מתקני תברואה ובדיקותם".

3.2. הגדרות

- המונחים במפרט זה יהיו כהגדרתם להלן ובהתאם לחקיקה המפורטת בסעיף 1 (הוראות חקיקה הנוגעות לעניין). זאת, כל עוד לא נקבע אחרת במפרט זה.
- 3.2.1. **במפרט זה** - חוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), התשע"ו-2015 (להלן - החוק).
 - 3.2.2. **טמפרטורה מבוקרת** - כהגדרתה בסעיף 2 לחוק.
 - 3.2.3. **טמפרטורה מוגדרת** - כהגדרתה בסעיף 2 לחוק.
 - 3.2.4. **מחסן גדול** - מחסן בנפח אחסון מעל 50 טון.
 - 3.2.5. **HACCP** - ניתוח גורמי סיכון ונקודות בקרה קריטיות (Hazard Analysis Critical Control Points).
 - 3.2.6. **FEFO - First Expired First Out**, מוצר שתאריך התפוגה שלו ראשון, יוצא ראשון.
 - 3.2.7. **מי שתייה, מערכת אספקת מים, ספק מים** - כהגדרתם בתקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי-שתייה ומתקני מי שתייה), התשע"ג-2013.

- 3.2.8. **מערכת מי השתייה בעסק** - מערכת המובילה מים ממערכת אספקת המים של הרשות אל העסק, החל ממונה המים הראשי ועד לחיבור לקבועות בתוך העסק או בחצרו, ובכלל זה כל צנרת המים בעסק, ספיחיו ואביזריו ובכלל זה הקבועות.
- 3.2.9. **תקנות מי שתייה** - תקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי-שתייה ומתקני מי שתייה), התשע"ג-2013.
- 3.2.10. **"מערכת אספקת מים שאינם מי שתייה"** - מערכת אספקת מים אשר מתקיים בכולה או בחלק ממנה אחד מהתנאים הבאים:
 (1) המערכת מכילה צנרת, אבזרים או מכשירים האסורים לפי כל דין לשימוש למי שתייה.
 (2) במערכת מוזרמים, בשימוש אקראי או אחר מים, או חומרים, שאינם מי שתייה.
 (3) מערכת מים בה אין תחלופת מים כנדרש לפי כל דין, לרבות מערכות כיבוי אש.
- 3.2.11. **"מים חמים"** - מים בטמפרטורה של 55 מעלות צלזיוס לפחות במערכת מי צריכה חמים מסוחררת.
- 3.2.12. **"מערכת הביוב של הרשות"** - כמשמעותה בחוק רשויות מקומיות (ביוב), התשכ"ב-1962.
- 3.2.13. **"מערכת שפכים בעסק"** - מערכת הכוללת את כל צנרת השפכים, כולל ספחים ואביזרים, מהקבועות בתוך הבניין או בחצר הבניין ובכלל זה ביב הבניין, עד לתא הבקרה שמתחבר למערכת ביוב של הרשות או גבול המגרש, לפי העניין, ובכלל זה התא, וככל שקיים בעסק - מיתקן שאיבת שפכים ומיתקן לטיהור שפכים.
- 3.2.14. **"מז"ח" (מכשיר מונע זרימת מים חוזרת)** - מתקין מוסמך וראש מערכת מים - כהגדרתם בתקנות בריאות העם (התקנת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת), התשנ"ב-1992.
- 3.3. כללי**
- 3.3.1. עסק לאחסון מזון שאיננו בטמפרטורה מבוקרת (קירור/הקפאה) מחויב ברישיון עסק על פי פריט רישוי 4.6 ג'. מפרט זה כפוף להוראות חוק הגנה על בריאות הציבור (מזון) התשע"ו-2015.
- 3.3.2. אחסון בקירור/הקפאה איננו בפריט רישוי זה (4.3 א' ו-4.3 ב').
- 3.4. נהלי עבודה**
- 3.4.1. **כללי**
- (1) מזון יאוחסן במקום בעל רישיון לניהול עסק (למעט מחסנים של בתי מרקחת השייכים לקופות חולים כהגדרתן בחוק ביטוח בריאות).
- (2) הדרישות מתייחסות לאחסון מוצרי מזון ארוז מראש, שאינו דורש אחסון בטמפ' מבוקרת.
- (3) הדרישות אינן מתייחסות למחסנים של מפעלי מזון, מרכולים ("סופר-מרקט"), בתי אוכל (מסעדות) או בית מסחר לתרופות (מחסנים של חברת תרופות, אשר מחזיקים גם עד 15% תוספי תזונה במשקל).
- (4) מזון יאוחסן בנפרד ע"י הפרדה פיזית מחומרים שאינם מזון, באופן שימנע זיהום מחומרים נדיפים העלולים לעבור אליו.
- (5) תנאי האחסון יתאימו לדרישות החוק החלות על המוצרים המאוחסנים בו ודרישות היצרן.

(6) המזון יאוחסן במחסן שניקיונו ואופן האחסון יבטיח את שמירת איכות המזון ובטיחותו.

3.4.2. דרישות פנים ומבנה

(1) המחסן יבנה ויאטם, כך שתובטח הגנה מפני חדירת מכרסמים, חרקים, ציפורים ובעלי חיים לתוכו.

(2) הקירות, התקרה והרצפה יהיו אטומים בפני חדירת רטיבות, שלמים וניתנים לניקוי.

(3) המחסן יהיה מאוורר ומואר. הנורות יהיו מצוידות באמצעי מגן למניעת נפילת שברי זכוכית לאזור בו מאוחסן המזון. נורות 'לד' מפלסטיק- אפשרי ללא מיגון.

(4) חל איסור על עישון, אכילה ושתייה במקום אחסון המזון. אפשרי פינת אוכל מסודרת.

(5) המדפים יהיו בגובה מספק, המאפשר ניקוי הרצפה, ניקוז נוזלים והדברה.

(6) המדפים יהיו מחומר הניתן לניקוי בנקל שאינו סופג לחות (עץ) או קורוזיבי.

(7) עבודה ע"פ עקרון FEFO.

(8) החזרות ירוכזו בנפרד במקום המיועד לכך ויסומנו.

(9) מזון שאינו ראוי למאכל אדם ירוכז בנפרד ויסומן.

3.4.3. הדברה, ניקוי וחיטוי

(1) המחסן יתנהל כשהוא נקי ממוזיקים.

(2) פעולות ההדברה יבוצעו על ידי מדביר בעל היתר לפי תקנות רישוי עסקים (הדברת מוזיקים), התשל"ה-1975 (להלן - תקנות ההדברה), ואישורי ביצוע פעולות ההדברה יישמרו לפחות חצי שנה מסיום ההדברה.

(3) נעשתה פעולת הדברה - יימצא בעסק מסמך הכולל פרטים אלה: שם המדביר, מספר היתרו לפי תקנות ההדברה, כתובתו, תאריך הפעולה, סוג ומהות חומר ההדברה.

(4) חומרי ניקוי, חיטוי וכימיקלים אחרים המשמשים לתחזוקת וניקוי העסק (ולא לשם מכירתם) יאוחסנו במכלים סגורים בארון נפרד המרוחק ממוצרי מזון.

3.5. מי שתייה

3.5.1 בעל העסק אחראי בכל עת לתקינותה של מערכת המים.

3.5.2 לעסק יסופקו מי שתייה באיכות הנדרשת לפי תקנות מי שתייה ובכמות הנדרשת לפעילות תקינה, על-ידי חיבור למערכת אספקת מים.

3.5.3 בעל העסק ינקוט את כל האמצעים הסבירים להבטחת איכות מי השתייה בעסק.

3.5.4 בעל העסק לא יגרום ולא ירשה לאחר לגרום לשינוי לרעה באיכות מי השתייה בעסק.

3.5.5 בעל העסק ידווח לספק המים בכל מקרה של פגיעה באיכות המים המסופקים לעסק ויפעל בהתאם להוראות משרד הבריאות לשיקום המערכת.

3.5.6 בעסק תהיה אספקת מים קרים, וכן אספקת מים חמים.

3.5.7 בעת הפסקה או הפרעה בהספקת מים קרים ו/או חמים תופסק פעילות העסק עד לתיקון התקלה והחזרת הספקת תקינה של מים קרים ו/או חמים.

3.5.8 בכל מקרה של ביצוע עבודות בנייה או חידוש של מערכות אספקת המים בעסק, מערכות מי השתייה יתוכננו ויותקנו בהתאם להוראות כל דין ובין היתר הדרישות המפורטות להלן:

3.5.9 תקן ישראלי ת"י 1205.1, התקנת מתקני תברואה ובדיקתם - מערכות שרברבות - מערכות אספקת מים קרים וחמים (בפרק זה - תקן ישראלי ת"י 1205).

3.5.10. תקן ישראלי ת"י 5452, בדיקת מוצרים הבאים במגע עם מי שתייה.

3.5.11. **בריכת (מאגר) מי שתייה, במידה שהיא קיימת בעסק**

- (1) בעל העסק יבטיח את תחלופת המים בבריכה כך שכל נפח המכל יוחלף במים טריים לפחות פעם בשלושה ימים.
- (2) תכנון מערכת בריכה, התקנתה והפעלתה ייעשו באופן המאפשר אספקת מים גם בעת ניקויה.
- (3) בצורת הבריכה יותקנו ברזי דיגום אשר יאפשרו דגימת המים במערכת הכניסה והיציאה מהבריכה.
- (4) בחצר ובסביבת הבריכה יוחזקו רק הציוד והחומרים הדרושים לתחזוקת הבריכה והפעלתה ולטיפול במימיה.
- (5) פנים הבריכה יהיה חלק וללא פינות חדות באופן המאפשר את ניקויה.
- (6) כל החומרים המשמשים לטיפול במים ולתחזוקת הבריכה יעמדו בהוראות ת"י 5438.
- (7) פתחי הכניסה לבריכה יהיו סגורים ונעולים בכל עת פרט לזמן שעובדים בה.
- (8) בעל העסק יבצע ניקוי וחיטוי של בריכת השתייה, אחת לשנתיים, או לפי דרישה של רשות הבריאות, ובהתאם להנחיות לניקוי וחיטוי מערכות אספקת מים.

3.5.12. **מניעת זרימה חוזרת**

- (1) ככל שיש בעסק מערכת לאספקת מים שאינם מי שתייה (כיבוי אש, מי ריכוך או מערכת אחרת), יותקן מז"ח ויתוחזק תוך נקיטת אמצעים שיש בהם כדי למנוע שימוש למטרות שתייה ולכל הפחות אמצעים אלו:
 - (א) בנקודת המוצא של המערכת יותקן שילוט קבע המפרט את סוג הזורם והמזהיר כי המים אינם ראויים לשתייה לפי הוראות תקן ישראלי ת"י 3864, על חלקיו.
 - (ב) צנרת מערכת אספקת מים שאינם מי שתייה תהא בגוונים אחרים מגווני צנרת אספקת מי השתייה - לפי הוראות תקן ישראלי ת"י 659.
 - (ג) בעל העסק יפריד בין מערכת מי השתייה למערכת שאינה מי שתייה, כנדרש בתקנות תכנון ובניה (תברואה) 2019 ולפי ת"י 1205 (חלק 1).
- (2) ככל שנדרשת התקנת מז"ח בעסק לפי ההוראות האמורות בתקנות תכנון ובניה, אחזקתו ובדיקתו תיעשה בהתאם להוראות אלה:
 - (א) התקנת מז"ח ובדיקתו יהיו בידי מתקין מוסמך בלבד
 - (ב) בעל העסק יחזיק את המז"ח במצב תקין בכל עת ויוודא שהמז"ח נבדק אחת לשנה ע"י מתקין מוסמך.

3.6. **שפכים**

- 3.6.1. שפכי העסק יסולקו באמצעות חיבור למערכת הביוב של הרשות בלבד. כל פתרון או חיבור אחר חייב לקבל אישור מראש של רשות הבריאות.
- 3.6.2. בעל העסק אחראי בכל עת לתקינותה של מערכת השפכים בעסק וידאג לתחזוקה התקינה והשוטפת של המערכת כאמור ולמניעת מפגעים תברואיים ומטרדים.
- 3.6.3. מערכות סילוק שפכים בעסק, יופעלו ויתוחזקו לפי הוראות כל דין ובין היתר לפי התקנים וההוראות המפורטים להלן:
 - (1) הנחיות משרד הבריאות לתכנון והפעלת תחנות שאיבה לשפכים.

- (2) כללי תאגידי מים וביוב (שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב), התשע"א-2011.
- (3) תנאים מיוחדים למלאכות ותעשיות המרחיקות מי פסולת לביוב או תיעול.
- 3.6.4 בעל העסק ינקוט בכל האמצעים הסבירים הדרושים לכך שתקלה במערכת השפכים לא תגרום להצפה בעסק.
- 3.6.5 בכל מקרה של גלישה או הצפה של שפכים בתחום העסק, בעל העסק יסגור מידית את העסק, ידווח על כך לרשות הרישוי ויפעל לתיקון המצב, ניקוי וחיטוי העסק לפני פתיחתו מחדש.
- 3.6.6 ביצוע עבודות בנייה או חידוש של מערכות השפכים בעסק יתוכננו ויותקנו לפי הוראות כל דין ובין היתר לפי תקנים והוראות המפורטים להלן:
- (1) תקנות התכנון והבנייה (תכן הבנייה) (תברואה), התש"ף-2019.
- (2) תקן ישראלי ת"י 1205.3 - התקנת מתקני תברואה ובדיקתם - קבועות שרברבות ואבזריהם.
- (3) תקן ישראלי ת"י 1205.4 - התקנת מתקני תברואה ובדיקתם - ביוב הבניין ותיעול הבניין.
- 3.6.7 צנרת ניקוזים אופקית של ביוב לרבות פתחי ניקוי ובקרה לא תותקן מתחת לתקרה שמעל חללים, שמפגע של שפכים עלול לסכן אותם כגון: מטבחים, אזורים לאחסון, החזקה וטיפול במזון או כלים הבאים במגע עם מזון, כמו כן מעל מאגרי מי שתייה וכד', במידה שקיימים.
- 3.6.8 לא תהיה גישה מתוך החללים האלה לפתחי ניקוי ובקרה בצנרת ביוב.
- 3.6.9 קולטנים (צנרת אנכית של ביוב) לא יותקנו בחללים בהם מטפלים במזון, חדרי אוכל, מחלקות לשיטיפת כלים, אלא בפירים שיותקנו בפרוזדורים או מקום אחר באישור המנהל.
- 3.6.10 רצפה בקומות מעל אזורים לטיפול במזון, תהיה אטומה עם הידרו-איזולציה, כמו כן, גם הקידוחים למעבר צנרת דרכה.
- 3.6.11 שפכים מחדרי השירותים יהיו נפרדים מכל חלקי המערכת עד לתא ביקורת של ביב מחוץ לעסק.
- 3.6.12 כל חיבור לביוב של ציוד להכנת מזון וכיורים תפעוליים יהיה דרך מרווח אוויר או צינור עקיף וחתם מים.
- 3.6.13 בכל אזור שמשמששים בו במים לצרכי שטיפת מזון או ניקוי ציוד לטיפול במזון יותקנו תעלות ניקוז.
- 3.6.14 צינורות ביוב של עסקים/מגורים אחרים לא יועברו דרך העסק.
- 3.6.15 יש לנקוט בכל האמצעים למניעת זרימה חוזרת של ביוב אל תוך העסק.
- 3.6.16 יש להימנע עד כמה שניתן מפתרון סילוק שפכים על ידי תחנות שאיבת שפכים אלא להעדיף מערכת ביוב גרביטציונית.
- 3.6.17 במידה שתותקן תחנת שאיבה לשפכי העסק, היא תתוכנן כך שתמנע כשלים ותקלות בפעולתה הסדירה, ומפגעים סביבתיים, כלהלן:
- (1) תותקן מחוץ לכותלי העסק ובמרוחק ממנו, כך שיימנעו המטרדים בשגרה ובעת תחזוקה וטיפול בתקלות.

- (2) מכסה התחנה יהיה מתחת למפלס רצפה בעסק.
- (3) תאי השאיבה יאפשרו לטפל באחד ממרכיבי התחנה, באופן שהתחנה תמשיך לעבוד.
- (4) תותקן משאבה רזרבית.
- (5) מערכת שאיבת ביוב תהיה עם מקור מתח נפרד ועם לוח פיקוד מקומי.
- (6) התחנה תתוכנן באופן כזה שתמנע הצפתה ע"י נגר עילי (מי שיטפונות וכו').
- (7) יותקן מנגנון הפסקת אספקת מים לעסק במקרה הצפה/תקלה. יותקן מנגנון התראה על תקלות למכשירי קשר של מחזיק העסק.

3.7. סידורים תברואיים

- 3.7.1 למחסן או במרחק סביר ממנו יהיה חדר שירותים עם כיור וברז מים חמים וקרים, ציוד לשטיפת ידיים ואמצעי ניגוב חד פעמי. לכל מחסן נדרש גם פינת הלבשה או מדור הלבשה או חדר הלבשה או מקום לאיחסון ציוד אישי של העובדים. למחסן גדול מעל 10 עובדים במשמרת תהיה פינת אוכל.
- 3.7.2 חדרי השירותים יהיו נקיים ושלמים והתאים יהיו מצוידים בכל הדרוש לשמירת היגיינה וניקיון של המשתמשים.
- 3.7.3 על קירות חדר השירותים ועל ידו ימצא שלט המדגיש את חובת רחיצת הידיים.
- 3.7.4 בעסק המקבל קהל יהיו חדרי שירותים נפרדים ללקוחות ולעובדי העסק.
- 3.7.5 מספר חדרי השירות עבור צוות עובדים בעסק, הכוללים תאי בית שימוש, משתנות וכיורים ומיקומם יהיה כנדרש בהל"ת.
- 3.7.6 עובד שביצע ניקיון בשירותים לא יעסוק במזון אלא לאחר שהחליף את בגדיו העליונים (חלוק, חולצה, מכנסיים) ורחץ את ידיו היטב בהתאם לנספח מס' 3.
- 3.7.7 יש לייעד ולסמן בצבע אדום, את כלי הניקוי לשירותים בלבד, כלי הניקוי יהיו מחומרים ובעלי צורה הניתנים לניקוי בנקל.
- 3.7.8 מומלץ כי בשירותי העובדים יותקנו אסלות עם מנגנוני הדחה ללא מגע יד.
- 3.7.9 בכל שעות פעילות העסק יתוחזקו השירותים במצב תברואי תקין ונקי.
- 3.7.10 במקרה של היקף פעילות מצומצם ושהות מוגבלת ניתן להפעיל שיקול דעת המנהל בסעיף 3.7.

3.8. פסולת

- 3.8.1 בעסק יוצבו מכלי/מתקני קיבול לאיסוף אשפה מדופני שקית, בעלי מכסים צמודים והם יהיו נייחים ומורמים מהרצפה, מומלץ עם סידורי פתיחה ללא מגע יד.
- 3.8.2 פחי אשפה יפוננו מהעסק באופן סביר, וינוקו ויחוטאו בתדירות סבירה.
- 3.8.3 מבלי לגרוע מהוראות התקנות, פתרון סילוק פסולת יהיה תואם לתקנות התכנון והבנייה (תכן הבנייה) (אצירת אשפה), התש"ף-2019 וימנע מטרדים סביבתיים ובריאותיים.
- 3.8.4 על בעל העסק לאסוף, למיין, לטפל ולפנות פסולת מהעסק על פי כל דין ובתדירות, אשר תמנע מפגעים תברואיים ומטרדי ריח בעסק ומחוצה לו, ומבלי לגרוע מהאמור:
- (1) בעל העסק או רשות מקומית יציב מכלי קיבול לאיסוף פסולת מוצקה, בכמות ובמקומות המבטיחים ניקיון בעסק ובסביבתו.
- (2) מכלים לריכוז פסולת:
- (א) המכלים יוצבו בחצר העסק או בחדר מיוחד המיועד למטרה זו בלבד.

- (ב) המכלים יהיו בעלי נפח קיבול המבטיח אחסנת כל הפסולת המוצקה הנוצרת בעסק.
- (ג) המכלים יהיו שלמים, תקינים, נקיים ובעלי מכסים למניעת חדירת מזיקים לתוכם.
- 3.8.5 בעל העסק ישמור על מצב תברואי תקין בחדר/מתחם האשפה שנמצא בבעלותו או באחריותו.
- 3.9 דיווחים ואחזקת מסמכים**
- 3.9.1 **בכל מחסן מזון, נדרש תיעוד ועקיבות בהתאם להוראות סעיפים 134-136 לחוק, ובכלל זה פרטיו המלאים של מעביר המזון ומקבל המזון וזאת לתקופה שלא תפחת משנה ממועד תום חיי המדף של המזון, או בהיעדר סימון של מועד כאמור - משנה ממועד העברת המזון בהתאם לתאריך תעודת המשלוח.**
- 3.9.2 בעל העסק ישמור בעסק את התוצאות, הנתונים, האישורים והמסמכים כלהלן (לתקופה של 5 שנים לפחות, ויעבירם לרשות הבריאות לפי דרישה):
- (1) אישור התקנת מז"ח ובדיקת מז"ח כמפורט בתקנות בריאות העם (התקנת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת), התשנ"ב-1992.
- (2) אישור בדבר ביצוע ניקוי וחיטוי מאגרי מי שתייה ואוגרי מים חמים, ככל שיש בעסק מיתקנים כאמור.
- (3) תוצאות בדיקות איכות מי שתייה ובדיקות שפכים, במידה שבוצעו.
- (4) תיעוד אודות ביצוע הדברה בבית העסק.
- 3.9.3 בעל העסק ינהל יומן הכשרות בו יכתבו מועד ונושא ההכשרה שניתנו לכל עובד.
- 3.9.4 בעל העסק ינהל יומן בקורות עצמיות בו יתועדו תוצאות הבקורות העצמיות והפרמטרים והבדיקות שנעשו.
- 3.10 טפסים ופרוצדורות**
- 3.10.1 **מסמכים נדרשים לשם הגשת בקשה לרישיון עסק למחסן מזון**
- (1) תכנית הנדסית של המחסן בקנה מידה 1:50.
- (2) בקשה לרישיון עסק למחסן מזון (לפי פריט 4.6 ג').
- (3) תעודת התאגדות (אישור מרשם החברות) / תעודת עוסק מורשה.
- (4) ייפוי כוח/הרשאת חתימה, במידה שנדרש.
- (5) רשימת סוגי מוצרים (לנקודת הזמן של בקשת הרישוי).

פרק 4 - הרשות הארצית לכבאות והצלה

מועד תחילתן של ההוראות המפורטות בפרק זה הוא במועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום כ"ה בסיון התשפ"ד (1 ביולי 2024), לפי המוקדם מביניהם, ואולם לגבי הוראות שלא נדרשו בעבר, בכתב, מן העסק, לפי כל דין:

- 1) תחילתן תהיה בתוך 90 ימים ממועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום כ"ה בסיון התשפ"ד (1 ביולי 2024), לפי המוקדם מביניהם;
- 2) אם נכללה בהן דרישה להתקנת מערכות כיבוי או גילוי אוטומטיות - תחילתה של אותה דרישה תהיה שנה ממועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום כ"ה בסיון התשפ"ד (1 ביולי 2024), לפי המוקדם מביניהם.

4.1. הוראות חוק הנוגעות לעניין

- 4.1.1 חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012, והתקנות על פיו.
- 4.1.2 דיני התכנון והבנייה, לרבות חלק ג' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970 - בטיחות אש בבניינים.
- 4.1.3 חוק רישוי עסקים התשכ"ח-1968 (להלן - החוק), והתקנות על פיו.

4.2. הגדרות

- 4.2.1 "ברז כיבוי אש" - ברז לכיבוי אש המתאים לתקן ישראלי ת"י 448 "הידרנט לכיבוי אש" על חלקיו לפי פירוט הקטרים הבאים:
 - (1) "2 על זקף בקוטר 2".
 - (2) "2*2 על זקף בקוטר 3".
 - (3) "3 על זקף בקוטר 3".
 - (4) "3 על זקף בקוטר 4".
 - (5) "2*3 על זקף בקוטר 4".
 - (6) "4 על זקף בקוטר 6".
 - (7) "2*3 על זקף בקוטר 6".
- 4.2.2 "ברז כיבוי אש בתחום הנכס" - ברז כיבוי אש הממוקם בתחום הנכס מחוץ למבנה אחרי מד המים של הנכס והמחובר לרשת המים העירונית או למאגר מים ומשאבות.
- 4.2.3 "ברז כיבוי אש עירוני" - ברז כיבוי אש הממוקם מחוץ לתחום הנכס לפני מד המים של הנכס והמחובר לרשת המים העירונית.
- 4.2.4 "ברז כיבוי אש פנימי" - ברז כיבוי אש הממוקם בתוך תחום הנכס בתוך מבנה והמחובר לרשת המים העירונית או למאגר מים ומשאבות.
- 4.2.5 "גורם מוסמך" - אחד מאלה:

גורם מוסמך	נושא
מי שיש לו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכת כיבוי אוטומטית במים לפי תקן ישראלי ת"י 1928, מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה	אפיון רשת מים

<p>מי שהודרך והוסמך על ידי יצרן או ספק גלגלונים לגלגלונים שהותקנו לאחר 01.06.2013 עפ"י תקן ישראלי ת"י 2206, חלק 2, גלגלון לכיבוי אש - דרישות תכן, התקנה ותחזוקה.</p>	<p>תקינות אמצעי כיבוי במים</p>
<p>תחזוקאי או מבקר מטפים מורשה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1, מטפים מיטלטלים - תחזוקה</p>	<p>תקינות מטפים מיטלטלים</p>
<p>בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, התשי"ד-1954 ותקנותיו, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו</p>	<p>תקינות מערכת החשמל ותאורת חירום</p>
<p>בעל רישיון בתוקף לעבודת גפ"מ לפי תקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גפ"מ), התשס"ו-2006, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו</p>	<p>התאמה ותקינות מערכת הגז לתקן ישראלי ת"י 158, מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ)</p>
<p>מי שיש לו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכות גילוי אש ועשן לפי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11, מערכות גילוי אש - תחזוקה</p>	<p>תחזוקה מערכת גילוי אש בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11, מערכות גילוי אש - תחזוקה</p>
<p>מי שיש לו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכות גילוי אש ועשן לפי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11, מערכות גילוי אש - תחזוקה.</p>	<p>סידורי בטיחות אש והצלה בארון חשמל בהתאם לתקן ישראלי ת"י 5210, מערכות לכיבוי-אש בארוסול או תקן ישראלי ת"י 1597, מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי</p>
<p>מי שיש לו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכות גילוי אש ועשן לפי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11, מערכות גילוי אש - תחזוקה. או בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, התשי"ד-1954 ותקנותיו, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו</p>	<p>תקינות מערכת למסירת הודעת (כריזת חירום)</p>
<p>מי שיש לו תו תקן מכון התקנים לתחזוקת מערכת כיבוי אוטומטית במים לפי תקן ישראלי ת"י 1928, מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה</p>	<p>תקינות מערכת אוטומטית לכיבוי אש (ספרינקלרים) בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1928, מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה</p>
<p>בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, התשי"ד-1954 ותקנותיו, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו</p>	<p>תקינות גנרטור חירום</p>

מתקין מערכת כיבוי לפי תקן ישראלי ת"י 5356, חלק 2, מערכות כיבוי אש: כיבוי אש בכימיקלים רטובים	תקינות מערכת בישול מסחרית (מנדפים), לרבות ניתוק ממקור אנרגיה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 5356, חלק 2, מערכות כיבוי אש: כיבוי אש בכימיקלים רטובים
1. מהנדס מורשה או מעבדה מוכרת ובעלת הסמכה לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3, מערכות גילוי אש: הוראות התקנה ודרישות כלליות 2. גורם מוסמך לפני הוראת נציב - 536 משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה	התאמת מערכות בטיחות אש וההצלה להוראת נציב 536 - משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה
מהנדס ובלבד שאינו מתכנן המתקן או המערכת	תקינות מערכת שחרור עשן
מהנדס או מורשה מערכות קירור ומיזוג אוויר אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישונו	תקינות מערכת מיזוג אוויר מרכזית הכוללת תעלות ומדפים בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1001, בטיחות אש בבניינים

4.2.6. "גישה למוצא בטוח" (Exit Access) - חלק מדרך מוצא, לרבות פרוזדורים ומעברים, שתחילתו בכל נקודה שהיא בבניין וסופו בכניסה למוצא בטוח או מחוץ לבניין או בדלת יציאה חיצונית.

4.2.7. "גלאי עשן עצמאי" - גלאי עם התראה קולית המכיל סוללת גיבוי, המחובר לרשת החשמל ללא רכזת העומד באחד מהתנאים האלה:

(1) מאושר לפי תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 5 מערכות גילוי אש - גלאי עשן עצמאיים.

(2) מאושר על ידי מעבדת 217 ANSI/UL ארה"ב.

(3) מאושר לפי תקן אירופאי.

4.2.8. "דלת אש" - כמשמעותה בתקן ישראלי ת"י 1212 דלתות אש - עמידות-אש.

4.2.9. "דרך מוצא" (Means of Egress) - נתיב יציאה מבניין, הפנוי ממכשולים והכולל אחד או יותר ממרכיבים אלה:

(1) גישה למוצא בטוח.

(2) יציאה.

(3) מוצא בטוח.

4.2.10. "הנדסאי" - הנדסאי רשום, כמשמעותו בחוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, התשע"ג-2012, אשר עוסק בתחום ובסוג בדיקות שלגביהם נדרש האישור.

4.2.11. "חדר קירור" - מקום המשמש לאחסון מוצרים אשר הטמפרטורה השוררת בו היא מתחת ל-0 מעלות צלזיוס.

4.2.12. "חיבור כבאים להסנקת מים", "חיבור כבאים" (Fire Department Connection) - חיבור צינור מים בקוטר 3" או 4", הכולל שסתום אל חוזר, חיבור מהיר מדגם שטורץ, מכסה ושרשרת.

4.2.13. "חומר לא דליק" - כמשמעותו בתקן ישראלי ת"י 755 תגובות בשריפה של חומרי בנייה - שיטות בדיקה וסיווג.

- 4.2.14. "חומר ציפוי וגימור" - חומר המשמש לציפוי, כיסוי או חיפוי, לרבות טפטים, ציפוי עץ, שטיחים, פרקט, תקרות עץ, בד או PVC.
- 4.2.15. "חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה" - חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012.
- 4.2.16. "חומר מסוכן (חומ"ס)" - חומר מסוכן כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993.
- 4.2.17. "חוק התקנים" - חוק התקנים, התשי"ג-1953.
- 4.2.18. "יציאה" (Exit Discharge) - חלק מדרך מוצא שתחילתו בסופה של גישה למוצא בטוח או בסופו של מוצא בטוח וסיומו ברחוב, בין במישרין ובין דרך שטח פתוח.
- 4.2.19. "מהנדס" - מהנדס רשום, כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958, אשר עוסק בתחום ובסוג בדיקות שלגביהם נדרש האישור.
- 4.2.20. "מוצא בטוח" (Exit) - חלק מדרך מוצא, המופרד משאר חלקי הבניין על ידי אלמנטים עמידים אשר ודלתות אשר והמוביל אל היציאה או אל מחוץ לבניין.
- 4.2.21. "מזענק" - תותח מים.
- 4.2.22. "מעבדה מאושרת" - מעבדה שאושרה על ידי הממונה על תקינה במשרד הכלכלה והתעשייה.
- 4.2.23. "מעבדה מוכרת" - מעבדה מאושרת ומוסמכת אשר הוכרה על ידי רשות הכבאות ושמה פורסם באתר האינטרנט של רשות הכבאות וההצלה.
- 4.2.24. "מעבדה מוסמכת" - מעבדה שקיבלה אישור הסמכה מאת הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, לפי חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז-1997 ורשות הכבאות וההצלה.
- 4.2.25. "מערכת גילוי אש" - מערכת ידנית או אוטומטית לגילוי אש או עשן.
- 4.2.26. "מערכת התרעת אש" - מערכת המתריעה לדיירי הבניין על שינויי חום, עשן או שינוי אחר במערכות המכניות באמצעות מערכת כריזה, צופרים ואמצעי הודעה אחרים ומפעילה מערכות הכלולות במשטר ההפעלה של הבניין.
- 4.2.27. "נותן האישור" - לעניין פרק זה, עובד רשות הכבאות וההצלה, שהוסמך לכך על ידי השר לביטחון פנים
- 4.2.28. "סידורי בטיחות אש והצלה" - לרבות אמצעים המותקנים בנכסים, דרך קבע או באופן ארעי, ומיועדים, בין השאר, לכל אחד מאלה:
 (1) מניעת דליקות והתפשטותן.
 (2) כיבוי דליקות, צמצום נזקיהן והקלת פעולות לכיבוי דליקות.
 (3) מילוט וחילוץ לכודים והקלת פעולות למילוטם ולחילוצם.
 (4) הצלת חיי אדם ורכוש.
 (5) דרכי התקשרות.
 (6) כל צורך הנדרש לביצוע פעולות כיבוי והצלה.
- 4.2.29. "ציוד כיבוי" - ציוד, מתקנים וחומרים המשמשים לכיבוי דליקות ומניעתן.
- 4.2.30. "קומה תת-קרקעית" - קומה שכל קירותיה או חלקן נמצאים מתחת לפני הקרקע.

4.2.31. "רשות הכבאות והצלה" - הרשות הארצית לכבאות והצלה שהוקמה בחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012.

4.2.32. "תעודת בדיקה" - תעודת בדיקה על התאמה לתקן שניתנה לפי סעיף 12 לחוק התקנים.

4.2.33. "תקן ישראלי (ת"י)" - תקן ישראלי רשמי או תקן ישראלי כמשמעותו בחוק התקנים.

4.2.34. "תקנות התכנון והבנייה" - תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970.

4.2.35. "שינוי מהותי" - שינוי של כל אחד מאלה במבנה:

(1) מרחק הליכה.

(2) מספר דרכי מוצא.

(3) שינוי ייעוד.

4.2.36. "תקן NFPA" - תקן של האגודה הלאומית האמריקאית להגנה בפני אש.

4.3 מסמכים נוספים

4.3.1. לבקשת רישיון עסק או להיתר זמני (להלן - בקשה) יצורפו המסמכים המנויים להלן:

(1) אפיון רשת המים המזינה את העסק, שיערך בהתאם להוראת נציב 529 זמינות רשת מים ופריסת ברזי כיבוי - לאחר שנחתם על ידי אחד מאלה:

(א) מהנדס.

(ב) אדריכל.

(ג) הנדסאי.

(ד) גורם מוסמך.

דרישה לאפיון רשת המים תחול רק במקומות שבהם קיימת או נדרשת מערכת מתזים. הדרישה לאפיון רשת מים כאמור לא תחול על עסק שקיים בו מאגר מים עם היתר בנייה כדין ושאושר על ידי מעבדה מוכרת.

(2) בכפוף לדרישת רשות הכבאות וההצלה, על בעל העסק להגיש אחד או יותר מהמסמכים הבאים:

(א) תכנית העסק בקנה מידה 1:100 ובה מפורטים כלל סידורי בטיחות האש והצלה הנדרשים או הקיימים בעסק מסוג זה.

(ב) העתק מהיתר הבנייה.

(ג) לגבי עסק שאינו מקיים את דיני התכנון והבנייה - אישור מהנדס הוועדה המקומית לפי סעיף 1א8 לחוק רישוי עסקים

4.3.2. הדרישות הקבועות בסעיף 4.3.1, לא תחולנה על עסק שמקיים את אחד התנאים הבאים:

(1) הוא אינו מכיל חומרים מסוכנים (חומ"ס).

(2) שטחו הכולל הוא עד 100 מ"ר והוא מיועד להכיל עד 50 איש.

4.4 רישום ודיווח

4.4.1. בעל העסק יודיע לרשות הכבאות וההצלה על כוונה לניתוק יזום של מערכות כיבוי אש על

ידו וזאת לכל הפחות 48 שעות לפני מועד הניתוק. לעניין סעיף זה, "מערכת כיבוי אש" - אחת מהמערכות הבאות, אם מתקיימת לגביה חובת התקנה על פי דין: גלאים, מתזים, גנרטור, מערכת על לחץ ושחרור עשן.

4.4.2. בעל העסק יודיע לנותן האישור על כוונה לבצע עבודות בנייה בעסק, לרבות כל שינוי פנימי גם אם אינו טעון היתר, הפוגעות או עשויות לפגוע בסידורי בטיחות האש והצלה בעסק, לכל הפחות שבעה ימים לפני היום שבו יתחילו העבודות. עסק שבו יתבצעו עבודות כמפורט בסעיף זה ייתכן שיידרש לעמוד בדרישות נוספות בהתאם לקביעת נותן האישור.

4.5. כללי

4.5.1. מפרט זה מתייחס לדרישות הבסיסיות בנושא סידורי בטיחות אש, שהן חיוניות לצמצום הסכנה לחיים ולרכוש באירוע כבאות והצלה. ביצועו אינו מבטיח מניעת דליקות ונזקיהן. בעל העסק יפעיל את העסק בכל עת, תוך נקיטה והתקנה של סידורי בטיחות אש והצלה ההולמים את היקף הפעילות בעסק, רמת הסיכון הנובעת מאופי הפעילות בו, מספר השוהים בו, מיקומו ושטחו, לפי כל דין ולכל הפחות לפי מפרט זה.

4.5.2. אין בדרישות המופיעות במפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות על פי כל דין, לרבות דיני התכנון והבנייה.

4.5.3. מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיפים 4.5.1 ו-4.5.2, אין בהוראותיו של מפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות בדיני התכנון והבנייה לצורך קבלת היתר בנייה, או ההוראות לעניין המשך אכלוס הנכס. בכל מקום במפרט שיש בו התייחסות לדרישות הנוגעות לבטיחות אש בעסק, יש לראותן כנוספות על דרישותיהן של תקנות אלה.

4.5.4. אם דיני התכנון והבנייה אינם מתקיימים בעסק, חובה ליידע על כך את רשות הכבאות וההצלה ועשויות לחול לגביו דרישות נוספות, בהתאם לקביעתו של נותן האישור, עד להסדרת עמידתו בהוראות דיני התכנון והבנייה.

4.5.5. הפניות במפרט לתקן ישראלי (ת"י) מחייבות התאמה מלאה בין מבנה העסק, תכולתו וסידורי בטיחות האש וההצלה הקיימים בו, לבין הדרישות הקבועות בתקן. בעל העסק, או מי שמונה מטעמו לעסוק בתחום זה, מחויב להכיר את דרישות התקן ולוודא התאמה מלאה של העסק כנדרש.

4.5.6. הדרישות המופיעות במפרט יקוימו לכל אורך תקופת פעילותו של העסק. בעל העסק אחראי לכך שלא יתבצעו בו שינויים העומדים בסתירה להוראות המפרט ולתנאי הרישיון.

4.5.7. תחזוקת סידורי בטיחות אש והצלה:

(1) סידורי בטיחות אש והצלה יימצאו בכל עת במצב תקין. בעל רישיון העסק יוודא ביצוע של הבדיקות, הטיפולים וכל פעולה אחרת הנדרשת לצורך זה (להלן - תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה).

(2) תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה תתבצע לפי הוראות התקן הישראלי (ת"י) התקף והוראות היצרן. אם ניתנו הוראות נוספות על ידי נותן האישור, תתבצע גם בהתאם להוראות אלה.

4.5.8. תיקון הוראות הנציב שמפרט זה מפנה אליהן, יחול על העסק בהתאם להוראות סעיף 4ג7 לחוק רישוי עסקים.

4.6. דרכי גישה

4.6.1. דרכי הגישה לעסק תהיינה פנויות מכל מכשול, בכל עת.

4.7. הפרדות ועמידות אש

דרישות אלה יתקיימו אם נדרשו בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב את שינוי תנאי ההיתר.

4.7.1. בעסק תהיה הפרדת אש ועשן בין שטח המשמש לאחסנה לבין שאר חלקי העסק, וכן בין

העסק לשאר חלקי הבניין האחרים. ההפרדה האמורה תבוצע באמצעות:

(1) קירות בעלי עמידות אש למשך שעתיים לפחות. הקיר יהיה בנוי בהתאם לתקן ישראלי ת"י 931 עמידות אש של אלמנטי בניין - שיטות בדיקה .

(2) פתחי הכניסה והיציאה בקירות בעלי עמידות אש ייסגרו באמצעות דלת או חלון בעלי עמידות אש שמשכה 30 דקות לפחות וכשל תחילי ויציבות שמשכו 90 דקות לפחות, ושעומדים בתקן ישראלי ת"י 1212 דלתות אש - עמידות אש.

4.7.2. חומרי הציפוי והגימור שבהם ייעשה שימוש במבנה או במבנים, לרבות מבנים יבילים

המשמשים את העסק, יעמדו בתקן ישראלי ת"י 921 תגובות בשריפה של חומרי בנייה. בדיקת אי דליקותם וסיווגם של החומרים תיערך בהתאם לתקן ישראלי ת"י 755 תגובות בשריפה של חומרי בנייה - שיטות בדיקה וסיווג. לעניין סעיף זה - שימוש בחומרי ציפוי וגימור כולל הן שימוש הן פנימי והן שימוש חיצוני.

4.8 דרכי מוצא

דרישות אלה יתקיימו אם נדרשו בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב את שינוי תנאי ההיתר.

4.8.1 פתחי יציאה

(1) בעסק יהיה פתח יציאה אחד ברוחב של 0.9 מ' נטו לפחות. פתחים נוספים יידרשו, אם המרחק אל פתח היציאה מכל נקודה בתוך המבנה לאורך מסלול ההליכה ועד ליציאה עולה על 30 מטר.

(2) בעסק המיועד להכיל מעל 50 איש כיוון הפתיחה של הדלתות בפתחי היציאה יהיה כלפי כיוון המילוט.

(3) בעסק המיועד לאחסון חומרים מסוכנים, לייצורם או לשימוש בהם וגודלו עולה על 20 מ"ר, יהיו לפחות שני פתחי יציאה ברוחב של 0.9 מ' נטו לפחות כל אחד, כאשר דלת אחת לפחות תיפתח ישירות אל החוץ.

4.8.2. דרכי המוצא, לרבות פתחי היציאה, יהיו פנויים מכל מכשול בכל עת.

4.8.3. אם הותקן מנעול על דלת בדרך המוצא, יהיה אפשר לפתוח את הדלת מכיוון המילוט ללא מפתח נשלף.

4.9 שילוט

4.9.1. בעסק יותקן שילוט וסימון, כמפורט בסימן י"ח לפרק ב' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה, בשינויים המחויבים.

4.9.2. בעסק יותקנו שלטים פולטי אור כמפורט מטה:

(1) "חשמל, לא לכבות במים" - על גבי לוחות חשמל.

(2) "מפסק זרם ראשי" - סמוך למפסק במקום בולט ונגיש.

(3) "עמדת כיבוי אש".

(4) "ברז שריפה" - סמוך לברז.

(5) "ברז הסנקה לעמדות" - סמוך לברז.

- (6) "ברז הסנקה למתזים" - סמוך לברז.
- (7) "אין להשתמש במעלית בזמן שריפה" - סמוך למעלית.
- (8) "חדר שירות" (בהתאם לשימוש החדר הסקה/דוודים/מיזוג/אשפה וכו').
- בשלטים פולטי אור בסעיף זה הכיתוב יהיה על השלט בגוון אדום על רקע צהוב, גובה כתיב האותיות יהיה 3 ס"מ לפחות ועוביין יהיה 7 מ"מ לפחות. השלט ימוקם בסמוך למתקן בגובה 1.5 מ' לפחות מגובה הרצפה.
- 4.9.3. חומרים מסוכנים ישולטו ויסומנו.
- 4.10. תאורת חירום**
- 4.10.1. בעסק תותקן תאורת חירום שתתחיל לפעול ותאיר את המוצא במקרה של כשל באספקת החשמל או נפילה במתח החשמל.
- 4.10.2. תאורת החירום תותקן מעל פתחי העסק ובמעברים המשרתים מעל 6 אנשים או שאורכם עולה על 15 מטרים, בפרוזדורים ובחדרי מדרגות, לאורך דרך המוצא ולאורך מעברי מילוט, כולל מעברי מילוט אחוריים, בשטח העסק.
- 4.10.3. תאורת החירום תתבסס על גופי תאורה עצמאיים הניזונים מסוללות נטענות או ממערכת מרכזית לגיבוי חשמלי מבוקרת טעינה הכוללת מצבר נטען. גופי תאורת חירום יהיו מוזנים משני מעגלי הזנה נפרדים המוזנים ממערכות נפרדות.
- 4.10.4. גופי תאורת החירום יתאימו לתקן ישראלי ת"י 20, חלק 2.22 מנורות: דרישות מיוחדות - מנורות לתאורת חירום.
- 4.11. אספקת מים (כולל ברזי כיבוי)**
- 4.11.1. בעסק ששטחו הכולל מעל 800 מ"ר, יותקנו ברזי כיבוי אש בתחום הנכס בקוטר של 3" על זקף בקוטר של 4" בהתאם לתקן ישראלי ת"י 448 הידרנט לכיבוי אש חלק 1 וחלק 3. ברז כיבוי אש יהיה ליד המבנה. לעניין זה ברז כיבוי אש עירוני במרחק של עד 120 מ' מהמבנה ייחשב לצורך העניין ברז מן המניין.
- 4.11.2. לאזור אחסנה חיצונית ספיקת המים תהיה בכמות הזוהה לצריכה הכוללת (ברזי כיבוי אש בתחום הנכס ופנימיים + מערכת מתזים) אשר תוכננה למבנה. בתכנון יש להתייחס לכך שבכל עת הצריכה שנקבעה למערכת המתזים לא תיפגע.
- 4.11.3. במבנה בעל 3 קומות ומעלה, יותקן חיבור כבאים להסנקות מים לברזי הכיבוי המותקנים בו. ברז ההסנקה יוצב מחוץ למבנה במרחק שלא יעלה על 6 מטרים מקצהו. דרישה זו תתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.
- 4.12. ציוד כיבוי**
- 4.12.1. בעסק ששטחו עד 200 מ"ר, יותקן גלגילון כיבוי אש עם זרנוק בקוטר 3/4" עם מזנק צמוד, כך שיינתן מענה לכיסוי כל שטח העסק. תשתית הצינורות לגלגילון תהיה ממתכת; אם קיימת הפרדת אש ועשן בין חלקי העסק, יש להתקין ציוד כאמור בכל אחד מחלקיו.
- 4.12.2. בעסק ששטחו מעל 200 מ"ר תותקנה עמדות כיבוי אש כך שיתנו מענה לכיסוי כל שטח העסק.
- 4.12.3. כל אחת מעמדות הכיבוי תכיל:
(1) ברז כיבוי בקוטר 2".

- (2) זרנוקים בקוטר "2 באורך 15 מ' כל אחד.
- (3) מזנק בקוטר "2.
- (4) גלגילון עם צינור בקוטר "3/4 עם מזנק צמוד.
- (5) מטפה אבקה במשקל של 6 ק"ג.
- הציוד יאוחסן בארון שמידותיו לא יפחתו מ: גובה 120 ס"מ, רוחב 80 ס"מ, ועומק 30 ס"מ.
על הארון ייכתב: "עמדת כיבוי אש".
- 4.12.4. תשתית הצינורות לברזים הרשומים לעיל תהיה מתכת.
- 4.12.5. בעסק יוצבו מטפי כיבוי מסוג אבקה יבשה במשקל של 6 ק"ג. מספר המטפים יתאים לתקן
ישראלי ת"י 129, חלק 2 מטפים מיטלטלים - התאמה, התקנה וסימון. בדיקת המטפים
ותחזוקתם תתבצע לפי האמור בתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1 מטפים מיטלטלים -
תחזוקה.
- 4.12.6. נותן האישור יהיה רשאי להורות לבעל העסק לנקוט, להתקין או להציב בעסק סידורי
בטיחות אש והצלה נוספים, כגון מזענקים, מערכות קצף כיבוי, אבקות וחומרי כיבוי,
מערכות שאיבה, אגירה ו/או הסנקת מים ניידות או ניחות בהתאם למסקנות סקר
סיכונים שדרש ואישר נותן האישור.
- 4.12.7. נותן האישור יורה על סוג סידורי בטיחות האש וההצלה הנוספים, מיקומם ופריסתם,
מספרם, מאפייניהם וכיוצא באלה.
- 4.13. **מערכת מתזים**
- 4.13.1. במקומות המפורטים להלן תתוכנן ותותקן מערכת כיבוי אש אוטומטית במים על פי תקן
הישראלי ת"י 1596, מערכות מתזים - התקנה (להלן - מערכת מתזים):
- (1) בשטח אחסנה ששטחו עולה על 200 מ"ר.
 - (2) בשטח אחסנה שנמצא במבנה אשר נדרש להתקין בו מערכת מתזים על פי כל דין.
 - (3) בקומה תת-קרקעית המשמשת לאחסנה ששטחה הכולל מעל 140 מ"ר.
 - (4) בשטח המשמש לאחסנה בסיכון גבוהה או אחסנת חומרים מסוכנים (חומ"ס) -
בהתאם למסקנות סקר סיכונים שדרש ואישר נותן האישור.
 - (5) בחדר קירור:
- (א) בחדר קירור ששטחו 1500 מ"ר ומעלה שקיים בתוך מבנה.
 - (ב) בחדר קירור הבנוי כמבנה נפרד או שהוא מופרד בקירות בעלי עמידות אש של
שעתיים לפחות ששטחו 3000 מ"ר ומעלה.
 - (ג) על אף האמור בסעיף 4.13.1(א) וסעיף 4.13.1(ב), אין חובה להתקין מערכת
מתזים בחדר קירור, בהתקיים אחד מהמקרים הבאים:
- (1) כאשר מערכת הקירור פועלת על גז פריאון.
 - (2) כאשר אחוז החמצן בתוך חדר הקירור נשמר באופן קבוע מתחת ל- 10%.
- 4.13.2. על אף האמור בתקן ישראלי ת"י 1596 מערכות מתזים - התקנה, אפשר לחבר את מערכת
המתזים המיועדת לשטח האחסנה לרשת המים המוניציפאלית בהתקיים כל אלה:
- (1) שטח אחסנה אשר שטחו מ-200 עד 750 מ"ר.
 - (2) סוג ואופי האחסנה עונים לרמת סיכון נמוכה או רגילה.
 - (3) גובה האחסנה אינו עולה על 3.70 מ'.

(4) שטח אחסנה נמצא בקומת קרקע.

4.13.3. סעיף 5.13.2, לא יחול בשטח אחסנה אשר נמצא או מהווה חלק ממבנה שבו קיימת מערכת מתזים.

4.13.4. אם אין הפרדות אש בין ייעודים או שימושים שונים, תתוכנן ותותקן בחלקים אלה מערכת מתזים בהתאם לרמת הסיכון המחמירה ביותר.

4.13.5. לנותן האישור יוגשו האישורים הבאים:
(1) אישור מעבדה מוכרת והעתק הצהרת מהנדס על התאמת התכנון של מערכת המתזים לתקן ישראלי ת"י 1596 מערכות מתזים - התקנה.

(2) אישור מעבדה מוכרת על התקנת המערכת והתאמתה לתקן ישראלי ת"י 1596 מערכות מתזים - התקנה.

4.13.6. מערכת המתזים תתאים בכל עת לסיווג המבנה, לייעודו, למיקומו, לשטחו, לשימוש בו ולדרגת סיכון האש של חלקיו (כגון: אזור אחסנה, אזור משרדים, אזור מכירות וכו').

4.13.7. בדיקת מערכת המתזים תתבצע על פי תקן ישראלי ת"י 1928 מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה. העתק מתעודת הבדיקה בצירוף מפרט הבדיקה יוגש לנותן האישור.

4.14. מערכת גילוי אש ועשן

4.14.1. במקומות המפורטים להלן תותקן מערכת גילוי אש ועשן על פי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3 מערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות:

(1) בשטח אחסנה המשמש לאחסון ברמת סיכון נמוכה או רגילה ששטחו מ-50 מ"ר ועד 200 מ"ר וגובה האחסון אינו עולה על 3.70 מ"ר.

(2) בקומה תת-קרקעית המשמשת לאחסנה ששטחה הכולל עד-140 מ"ר.

(3) בקומה תת-קרקעית המשמשת לאחסנה ששטחה הכולל מעל 140 מ"ר - יותקנו צופרי אזעקה אור-קוליים (נצנצים) בלבד.

(4) בשטח המשמש לאחסנה בסיכון גבוהה או אחסנת חומרים מסוכנים (חומ"ס) - בהתאם למסקנות סקר סיכונים שדרש ואישר נותן האישור.

(5) על אף האמור בסעיף 4.14.1(1), אין חובה להתקין מערכת גילוי אש ועשן בשטח המשמש לאחסון ברמת סיכון נמוכה או רגילה ששטחו עד 200 מ"ר אשר מותקנת בו מערכת מתזים.

(6) מערכת גילוי אש ועשן הכוללת גלאי יניקה בחדר קירור:

(א) בחדר קירור הנמצא בתוך מבנה ושטחו 300 מ"ר ועד 1500 מ"ר.

(ב) בחדר קירור העמוד בפני עצמו (מבנה נפרד) או מופרד בקירות בעלי עמידות אש של שעתיים לפחות ושטחו 300 מ"ר ועד 3000 מ"ר.

(ג) בחדר קירור המופעל בגז פריאון ושטחו מעל 300 מ"ר.

(ד) על אף האמור בסעיפים 4.14.1(א6) עד 4.14.1(ג6), אין חובה להתקנת מערכת גילוי אש ועשן בחדר קירור, אם אחוז החמצן בתוך חדר הקירור נשמר באופן קבוע מתחת ל- 10%.

4.14.2. במבנה יביל לפי תקן ישראלי ת"י 931 עמידות אש של אלמנטי בניין - שיטות בדיקה, יש להתקין גלאי עצמאי על פי תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 5 מערכות גילוי אש - גלאי עשן עצמאיים.

4.14.3. בדיקת מערכת גילוי האש והעשן תתבצע על פי תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 11 מערכות גילוי אש - תחזוקה. העתק מתעודת הבדיקה, שתיערך לפי נספח ג' לתקן הנ"ל, יוגש לנותן האישור.

4.15. חדר מכונות קירור באמוניה ומיכל אמוניה

4.15.1. בחדר מכונות קירור שבו מוצב מיכל אמוניה או מיכל אמוניה המוצב בחדר נפרד נדרש להתקין:

(1) תותקן מערכת כיבוי אש במים עם הפעלה ידנית מרחוק. ברז ההפעלה הידני יותקן במרחק שלא יפחת מ 30 מטר ולא יעלה על 100 מטר מחדר המכונות או ממיכל אמוניה, וימוקם במקום בולט ונגיש עם שילוט מתאים.

(2) חדר המכונות שיש בו מיכל אמוניה או מיכל אמוניה המוצב בנפרד יופרדו כאגף אש נפרד באמצעות קירות בעלי עמידות אש של שעתיים לפחות.

(3) 3 מטפי אבקה במשקל יבשה של 6 ק"ג כל אחד.

4.15.2. בחדר מכונות קירור שבו לא מוצב מיכל אמוניה יותקנו 3 מטפה אבקה במשקל של 6 ק"ג.

4.16. מערכת החשמל

4.16.1. בלוחות חשמל הממוקמים במבנה העסק יותקנו המערכות הבאות:

(1) לוח החשמל בעל זרם של 63 אמפר - אם נדרש להתקין בעסק מערכת גילוי אש ועשן, יותקן גלאי עשן בלוח החשמל.

(2) לוח החשמל בעל זרם של 80 אמפר - אם נדרש להתקין בעסק מערכת גילוי אש ועשן, יותקנו גלאי עשן בלוח החשמל ומערכת ניתוק לוח חשמל ממקור ההזנה.

(3) לוח חשמל בעל זרם של 100 אמפר ומעלה - תותקן מערכת גילוי אש או עשן הכוללת גלאים, מערכת כיבוי אוטומטית יבשה ומערכת ניתוק לוח חשמל ממקור ההזנה.

(4) על אף האמור בסעיף 4.16.1(3), אין חובה להתקין מערכת כיבוי אוטומטית בלוח חשמל בעל זרם של 100 אמפר ומעלה, שמקיים את אחד התנאים הבאים:

(א) הוא עומד בתקן ישראלי ת"י 61439, חלק 2 - לוחות מיתוג ובקרה למתח נמוך:

לוחות הספק לוחות מיתוג ובקרה למתח נמוך - לוחות הספק.

(ב) שמקיים את התנאים הבאים מצטבר:

(1) מותקן בו גלאי עשן.

(2) מותקנת בו מערכת לניתוק לוח החשמל ממקור ההזנה.

(3) הוא נמצא באזור כיסוי של מערכת כיבוי אוטומטית.

4.16.2. מערכת גילוי האש והעשן המותקנת בלוח החשמל תותקן על פי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3 מערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות.

4.16.3. מערכת הכיבוי האוטומטית היבשה המותקנת בלוח החשמל תותקן על פי תקן ישראלי ת"י 5210 מערכות לכיבוי-אש בארוסול או תקן ישראלי ת"י 1597 מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי, בהתאם לסוג המערכת המותקנת.

4.16.4. במבנה ששטחו עולה על 500 מ"ר, יותקן מפסק חשמל חירום במקום בולט ונגיש אשר במקרה חירום ינתק את זרם החשמל לכל המבנה.

4.16.5. מתקני החשמל בעסק ייבדקו באופן תקופתי ועל פי כל דין.

4.17. מערכת שליטה בעשן

דרישה זו תתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.

4.17.1. בעסק ששטחו עולה על 500 מ"ר ובחלקי המבנה אחרים (כגון מחסנים, חדרים טכניים וכו'), יהיו סידורי שליטה בעשן בהתאם לקבוע בפרק ה' ובפרט 3.5.2.1 פרק ג' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה.

4.18. מערכת מיזוג אוויר

דרישה זו תתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.

4.18.1. מערכת מיזוג האוויר המותקנת בעסק תענה לנדרש בתקן ישראלי ת"י 1001 בטיחות אש ובבניינים. דרישה זאת נדרשת, אם מותקנת מערכת מיזוג אוויר מרכזית הכוללת תעלות ומדפי אש.

4.19. חומרים מסוכנים

4.19.1. על בעל העסק להגיש לנותן האישור היתר רעלים מהמשרד להגנת הסביבה, הכולל את כל סוגי החומרים המסוכנים המאוחסנים במקום (אם נדרש).

4.20. מקור מתח חלופי

4.20.1. בעסק אשר נדרש להתקין בו משאבות מים לכיבוי אש או מפוחי יניקת עשן לפי מפרט זה או על פי כל דין, יותקן מקור מתח חלופי אשר יהיה בכוחו לספק גם זרם חשמל בשעת חירום להפעלתם.

4.21. לוח פיקוד כבאים

דרישה זו תתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.

4.21.1. בעסק שנדרש על פי דין להתקין בו מערכות מתזים, גלאים וניהול עשן או מערכות נוספות שקבע לעניין זה נותן האישור, יותקן לוח פיקוד כבאים הכולל את הרכיבים או המערכות הבאות, אם הם קיימים או נדרשים על פי דין:

(1) לוח בקרה ושליטה במערכות הגילוי והכיבוי האוטומטיות:

(א) מערכת הכיבוי האוטומטית תספק התרעה קולית על כל פגם במערכת הבקרה ותעמוד בדרישות תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 3 מערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות.

(ב) רכיבים מבוקרים יכללו לפחות:

(4) ברז שליטה.

(5) אספקת חשמל או דלק למשאבת מים של מערכת המתזים.

(6) נתוני מצב פעולה של משאבת מים (דומסופועל).

(7) התראה קולית וויזואלית שתקבל ברכות גילוי אש. אם קיימת עמדת בקרה מאוישת, ההתראה תתקבל גם בעמדה זו.

8) דיווח להפעלת מערכות כיבוי בלוחות חשמל/מנדפים.

(2) עמדת הפעלת כריזת חירום ואזעקה.

(3) לוח הפעלת מפוחים לשחרור עשן יכולול מתג בורר תלת מצבי להפעלת מערכות שליטה בעשן, מתג בורר תלת-מצבי לשליטה במערכת על לחץ, מתג שליטה בפתחי שחרור עשן אוטומטיים.

(4) לוח פיקוד לחשמל.

(5) לוח פיקוד לגנרטור חירום אשר יכולול גם נוריות חיווי המורות על מצב הגנרטור: מצב מפסק אוטומטי סגור, תקלה בגנרטור, מצב מד סולר, מצב כמות שמן, מצב טעינה מצבר הגנרטור.

(6) לוח שליטה ובקרה על מעליות הבניין.

(7) תיק חירום של הבניין הכולל את תכניות הבניין ותכנית בטיחות אש.

4.22. משטר הפעלות מערכות בטיחות אש – אינטגרציה

4.22.1. בדיקת משטר הפעלות (אינטגרציה) תידרש בהתאם להוראת נציב 536- משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה אם נדרשת מערכת גילוי אש, מערכת התרעת אש או מערכת כיבוי אש אוטומטית לפיקוד או לבקרה על מערכות מבין קבוצות המערכות המפורטות להלן:

(1) מערכות הנמנות על מערכות שליטה בעשן.

(2) מערכות הנמנות על הפרדות אש ועשן.

4.22.2. הבדיקה תיערך בהתאם להוראת נציב 536 - משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה. אישור על ביצועה יועבר לנותן האישור. אם קיימת מערכת שחרור עשן מאולצת, תצורף לאישור גם טבלת משטר בדיקה.

4.23. מערכת גפ"מ

4.23.1. מערכת הגפ"מ המשמשת את העסק תענה לנדרש בתקן ישראלי ת"י 158 מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ).

4.23.2. אם קיימת מערכת בישול מסחרית ("מנדפים") בעסק - יש להתקין מערכת כיבוי במנדפים בהתאם לתקן ישראלי ת"י 5356, חלק 2, מערכות כיבוי אש - כיבוי אש בכימיקלים רטובים, כולל ניתוק ממקור אנרגיה. יש לקבל אישור בכתב על התאמת המערכת לדרישות תקן ישראלי ת"י 5356, חלק 2. העתק מתעודת הבדיקה תוגש לנותן האישור.

4.24. תיק מפעל

4.24.1. בעל עסק נדרש להכין על פי דין "תיק מפעל" ויגיש לנותן האישור עותק "תיק מפעל" שהוכן בהתאם לתקנה 4 לתקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים), התשנ"ג-1993 (להלן - "תיק מפעל").

4.24.2. בעל העסק ישמור את תיק המפעל מעודכן בכל עת.

4.24.3. בעל העסק יגיש לנותן האישור תיק מפעל מעודכן לפחות אחת לשנה קלנדרית.

4.24.4. בעל העסק יעדכן את תיק המפעל בשינויים בעסק שיש בהם כדי להוסיף או לגרוע מוקדי סיכון, או שינוי בפרטי בעלי התפקידים או דרכי ההתקשרות לצורך דיווח או תקשורת בעת אירוע, וזאת בתוך 14 יום ממועד השינוי.

4.25. צוות כיבוי והצלה מפעלי

4.25.1. נותן האישור יהיה רשאי להורות לבעל העסק לקיים בעסקו צוות כיבוי והצלה בעל הכשרה לפעול באירוע כבאות והצלה עד להגעת כוחות רשות הכבאות וההצלה למקום האירוע, ולסייע לרשות בפעולותיה עם הגיעה למקום האירוע - והכל בהתאם למסקנות סקר סיכונים שדרש ואישר נותן האישור.

4.25.2. נותן האישור יורה על הרכב הצוות, ציודו, הכשרתו, אימוניו, דרכי פעולתו וכל הוראה אחרת הדרושה למילוי תפקידו.

4.26. אחסנה חיצונית

4.26.1. נותן האישור יהיה רשאי לקבוע לבעל העסק הוראות בעניינים הנוגעים לאחסנה חיצונית, לרבות גובה האחסנה, היקף האחסנה, שטח האחסנה, רוחב האחסנה, סוג החומרים המאוחסנים, דרכי גישה לשטח האחסנה, סימון ושילוט, סידורי בטיחות אש והצלה שיש להתקין במקום וכיוצא באלה - הכל בהתאם למסקנות סקר סיכונים שדרש ואישר נותן האישור.

4.27. מתקן פוטו-וולטאי

4.27.1. נותן האישור יהיה רשאי לקבוע לבעל העסק הוראות בעניינים הנוגעים למערכת לייצור חשמל הממירה ישירות אנרגיה סולרית לאנרגיה חשמלית (מתקן פוטו-וולטאי) המותקנת בשטח העסק, לרבות מיקום ואופן ההתקנה, סימון ושילוט, סידורי בטיחות אש והצלה שיש להתקין במתקן ובסביבתו והמצאת מסמכים ואישורים על עמידת המתקן בדרישות כל דין.

4.28. אישורים

4.28.1. בכל מקום שבו צוין במסמך תנאים זה כי יש להעביר מסמכים, אישורים, דיווחים וכיו"ב לנותן האישור, יועבר המידע הנדרש לראש מדור בטיחות אש בתחנה האזורית שבשטח אחריותה ממוקם העסק, לפי רשימת הכתובת והטלפונים המופיעה באתר האינטרנט של הרשות הארצית לכבאות והצלה או לגורם אחר שפרטיו ימסרו לבעל העסק.

4.28.2. על פי דרישת נותן האישור, אם לא נעשה בעסק שינוי מהותי, ימציא בעל העסק מסמכים הכוללים אישורים ותעודות בדיקת תחזוקה על תקינות ציוד הכיבוי, ובכלל זה:
(1) אישור כי עמדות כיבוי אש תקינות ושמישות. גלגלון שהותקן לאחר 01.06.2013 נבדק בהתאם לתקן ישראלי ת"י 2206 חלק 2 "גלגלון לכיבוי אש - דרישות תכן, התקנה ותחזוקה".

(2) אישור גורם מוסמך כי מטפי הכיבוי הקיימים בעסק נבדקו בהתאם לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1 מטפים מיטלטלים - תחזוקה, ונמצאו תקינים.

(3) אישור כי מערכת החשמל המותקנת במקום נבדקה ונמצאה תקינה, בהתאמה לחוק החשמל התשי"ד-1954 (להלן - חוק החשמל) ותקנותיו, כולל תאורות החירום המותקנות במקום. על האישור לכלול התייחסות למיקום מפסק חשמל ראשי לשעת חירום ולתקינותו, התייחסות למתקן פוטו-וולטאי (אם קיים) וכן טבלה המפרטת את מיקום לוחות החשמל, מספרם ואת גודל החיבור באמפר של כל לוח. את האישור ייתן בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.

- (4) אישור גורם מוסמך המעיד על תקינות המערכת האוטומטית לגילוי אש. האישור יוגש על טופס לפי נספח ג' לתקן ישראלי ת"י 1220 חלק 11 מערכות גילוי אש - תחזוקה.
- (5) אישור גורם מוסמך המעיד שמערכת הכיבוי המותקנת בארון החשמל נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה מלאה לתקן ישראלי ת"י 5210 מערכות לכיבוי-אש בארוסול או תקן ישראלי ת"י 1597 מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי, בהתאם לסוג המערכת המותקנת.
- (6) אישור גורם מוסמך כי המערכת האוטומטית לכיבוי אש (ספרינקלרים) נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה מלאה לתקן ישראלי ת"י 1928 מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה. על האישור לכלול את מפרט הבדיקה.
- (7) אישור כי גנרטור החירום נבדק ונמצא תקין. את האישור ייתן בעל רישיון לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
- (8) אישור גורם מוסמך כי מערכות בטיחות האש וההצלה תואמות את דרישות הוראה נציב 536 משטר הפעלות מערכות בטיחות אש-אינטגרציה. אם קיימת מערכת שחרור עשן מאולצת, יצורפו לאישור גם טבלת משטר בדיקה ופירוט סוג המערכת.
- (9) אישור גורם מוסמך, כי מערכת שחרור העשן נבדקה ונמצאה תקינה. באישור יפורט סוג המערכת שנבדקה.
- (10) אישור גורם מוסמך כי מערכת מיזוג האוויר המותקנת בעסק נבדקה ונמצאה תקינה בהתאם לדרישות תקן ישראלי ת"י 1001 בטיחות אש בבניינים.
- (11) הצהרת בעל העסק כי תנאי האחסנה (סוג, גובה, ואופי האחסנה) עונים להגדרת הסיכון אשר על פיה תוכננה מערכת המתזים המותקנת באזור המשמש לאחסנה.
- (12) אישור על בדיקת התאמתה ותקינותה של מערכת הגז לדרישות תקן ישראלי ת"י 158 מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ). את האישור ייתן בעל רישיון לעבודות גפ"מ לפי תקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גפ"מ), התשס"ו-2006, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
- (13) אישור על ניקוי ארובות ומנדפים בהתאם לדרישות תקן ישראלי ת"י 1001 חלק 6 בטיחות אש בבניינים - בקרת אוורור והגנה מפני אש במערכות בישול מסחריות (אם קיימים ארובות ומנדפים).
- (14) אישור גורם מוסמך כי מערכת הכיבוי במערכת בישול מסחרית ("מנדפים") נבדקה ונמצאה תקינה בהתאם לדרישות תקן ישראלי ת"י 5356 חלק 2 מערכות כיבוי אש - כיבוי אש בכימיקלים רטובים, לרבות ניתוק ממקור אנרגיה (אם קיימים מנדפים).
- (15) אישור גורם מוסמך על ביצוע אפיון רשת מים (גרף). האישור יוגש אם קיימת מערכת מתזים.

4.28.3. התקנה של סידורי בטיחות אש והצלה ואמצעי כיבוי או שינוי מהותי בהם, ובכלל זה של

אלה המפורטים להלן, מחייבת את העסק בהמצאת אישורים, כדלקמן:

- (1) אישור מעבדה מוכרת או מהנדס חשמל מטעם הקבלן או יועץ חשמל שהתמנה כעורך משנה לבקשה להיתר בנייה לגלאי עצמאי, אשר מעיד על התאמה לתקן ישראלי ת"י 1220 חלק 5 מערכות גילוי אש - גלאי עשן עצמאיים.

- (2) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת גילוי אש ועשן תוכננה והותקנה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1220 חלק 3 מערכות גילוי אש : הוראות התקנה ודרישות כלליות. בהתקנה עד 10 גלאים אש ועשן כאמור, יכולה לתת את האישור חברה בתו תקן לתחזוקת מערכות גילוי אש ועשן לפי תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 11 מערכות גילוי אש - תחזוקה.
- (3) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת כיבוי אש במים תוכננה והותקנה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1596 מערכות מתזים - התקנה - בהתקנה עד 10 מתזים כאמור, יכולה לתת את האישור חברה בתו תקן לתחזוקת מערכות כיבוי אש במים לפי תקן ישראלי ת"י 1928 מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה.
- (4) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת כיבוי אש בגז תוכננה ובוצע בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1597 מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי.
- (5) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת כיבוי בארוסול תוכננה ובוצע בהתאמה לתקן ישראלי ת"י 5210 מערכות לכיבוי-אש בארוסול.
- (6) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת מיזוג אוויר (מובילי אוויר) תוכננה ובוצע על פי תקן ישראלי ת"י 1001 חלק 1.1 בטיחות אש בבניינים : מערכות מיזוג אוויר ואוורור - יחול במקרים הבאים :
- (א) המבנה בעל יותר מקומה אחת ובו פירי אוורור חוצים בין הקומות.
- (ב) קיימים מדפים ודמפרים אשר נועדו לבצע הפרדת אש בין עסקים סמוכים ושימושים שונים.
- (7) אישור המעיד על בדיקת אינטגרציה בין מערכות בטיחות אש כנדרש בהוראת נציב 536 וכי הבדיקה נמצאת תקינה. את האישור ייתן מהנדס מורשה או מעבדה מוכרת ובעלת הסמכה לתקן ישראלי ת"י 1220 חלק 3 למערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות. לאישור תצורף טבלת משטר הפעלות, אישור מעבדה מוכרת כי התאמת חומרי בנייה וגימור בוצעו על פי תקן ישראלי ת"י 921 תגובות בשריפה של חומרי בנייה - חלק רלוונטי.
- (8) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת שליטה בעשן תוכננה ובוצע על פי תקן ישראלי ת"י 1001 חלק 2.2 בטיחות אש בבניינים - מערכת בקרת עשן בבניינים למעט בנייני מגורים שגובהם עד 13 מטר - קניונים, אטריוםים וחללים גדולים דומים (אם נדרש).
- (9) תעודת בדיקה ממעבדה מוכרת למפוחי שליטה בעשן עפ"י תקן ישראלי ת"י 1001 חלק 7 בטיחות אש בבניינים : מערכות שליטה לחום ולעשן - מפוחים מונעים באמצעות חשמל להוצאת עשן וחום. לתעודה הבדיקה תצורף הצהרת מהנדס מתכנן (נספח א) המערכת כי המפוחים המתוארים בתעודת הבדיקה [מספר התעודה] הם המפוחים שהותקנו במבנה בגוש [מספר], חלקה [מספר], מגרש [מספר] (אם נדרש).
- (10) אישור מעבדה מוכרת כי ערכת כיבוי אש בכימיקלים רטובים תוכננה ובוצע בהתאמה לתקן ישראלי ת"י 5356 חלק 2 מערכות כיבוי אש - כיבוי אש בכימיקלים רטובים. העתק מתעודת הבדיקה תוגש לנותן האישור.
- (11) אישור מעבדה מוכרת כי מנדפים בישול/טיגון תוכננו ובוצעו בהתאמה לתקן ישראלי ת"י 1001 חלק 6 בטיחות אש בבניינים - בקרת אוורור והגנה מפני אש במערכות בישול מסחריות.

(12) אישור מעבדה מאושרת המעיד על תקינות מערכת הגז בהתאם לתקן ישראלי ת"י 158 מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ).

נספחים .4.29

4.29.1 את פרסומי הרשות הארצית לכבאות והצלה כולל תיקיית טפסים אחידים לאישורים אפשר למצוא באתר הרשות הארצית לכבאות והצלה ולהורידם ממנו.

נספח א'

תאריך: _____

לכבוד:

הרשות הארצית לכבאות והצלה

מדור 'הגנה מאש'

הצהרת מהנדס המתכנן מערכות שליטה לחום ולעשן - מפוחים מונעים על ידי חשמל להוצאת

עשן וחום

תיק הגנה מאש [מספר תיק] _____

אני _____ מהנדס רשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים לפי תקנות המהנדסים והאדריכלים (רישום בפנקס) התשכ"א-1960, מס' רישיון _____ בתוקף עד ליום _____ (חובה לצרף צילום רישיון המהנדס לתצהיר זה), מצהיר בזאת כדלקמן:

1. המפוחים המפורטים בתעודת הבדיקה של מעבדה מוכרת [שם המעבדה]

_____ [מספר התעודה]

מיום _____ הם המפוחים שהותקנו במבנה:

א. בגוש [מספר] _____

ב. חלקה [מספר] _____

ג. מגרש [מספר] _____

זהו שמי, זו חתימתי וכל אשר הצהרתי לעיל – אמת. ידוע לי כי אם יתברר כי הצהרתי זו אינה אמת, כולה או חלקה, אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק.

תאריך _____ חתימה וחותמת (כולל מס' הרישיון)